

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL N. P. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. gruodžio 13 d. Nr. 242-527

Vilnius

Lietuvos bankas gavo N. P. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2016 m. rugpjūčio 28 d. – 2017 m. rugpjūčio 27 d. draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiui tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta gyventojų turto draudimo sutartis (*duomenys neskelbtini*), kuria buvo apdraustas pareiškėjai priklausantis butas, esantis (*duomenys neskelbtini*) ir jame esantis namų turtas bei pareiškėjos civilinė atsakomybė.

Pareiškėja 2017 m. rugpjūčio 9 d. draudikui pateikė pranešimą apie 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykį, kurio metu dėl iš buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*) (toliau – butas) prasiskverbęs vandens buvo sugadintas apdraustas butas. Draudikas, vadovaudamasis draudimo sutarčiai taikomų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 060 (toliau – Taisyklės) 83 punktu, atsisakė pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio padarytą žalą, ir nurodė, kad dėl pareiškėjos bute 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu vykdytų remonto darbų draudimo apsauga galiojo tik nuo ugnies ir gamtinių jėgų rizikų. Draudikas dokumentus apie žalos dydį išsiuntė AB „Lietuvos draudimas“, kuri apdraudusi buto savininko civilinę atsakomybę. AB „Lietuvos draudimas“ gautos informacijos pagrindu pareiškėjai išmokėjo 631 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio sugadintų grindų ir lovos keitimo išlaidas.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimu 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, teigė, kad apdrausto buto remontas neturėjo jokio priežastinio ryšio su 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykiu, t. y. vandens prasiskverbimu iš viršuje esančio buto. Be to, pareiškėja pabrėžė, kad 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu buvo atliekamas paprastas remontas, pareiškėja planavo „keisti virtuvės grindų plyteles, tvarkyti virtuvę ir pakeisti tapetus“.

Pareiškėja nurodė, kad dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio buvo sugadintos buto sienos (būtina atlikti 35 kv. m. ploto sienų remontą). Pareiškėja pabrėžė, kad po įvykio sienos buvo labai šlapios, taip pat lauke buvo daug drėgmės, todėl sienos labai ilgai nedžiūvo ir ant jų atsirado pelėsio žymių. Pareiškėja taip pat nurodė, kad dėl įvykio buvo sugadintos buto grindys (būtina keisti 21 kv. m. grindų ploto) ir dėl padarytų sugadinimų būtina pakeisti plyteles vonioje (sugadinta 12 kv. m. patalpos ploto), nes dėl drėgmės plytelės atsiklijavo ir pradėjo kristi. Pareiškėja taip pat nurodė, kad nedelsiant po 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio buvo pakeistos dėl šio įvykio sugadintos durys (pareiškėjos teigimu, dėl drėgmės poveikio durys neužsidarė). Draudikui pateiktos nuotraukos patvirtina, kad prieš įvykį buvo sumontuotos kitos durys, po įvykio jos buvo pakeistos naujomis. Be to, pareiškėja teigė, kad durų sugadinimo ir jų pakeitimo faktą pagrindžia draudiko eksperto atliktos sugadinto turto apžiūros metu koridoriuje padėtos išmontuotos senos durys. Pareiškėja nurodė, kad įsigytos naujos durys kainavo 230 Eur, be to, reikėjo sumokėti 18 Eur už durų atvežimą ir 45 Eur – už montavimą. Pareiškėja teigė neturinti minėtas išlaidas pagrindžiančių įrodymų. Pareiškėja taip pat nurodė, kad dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio buvo

sugadinta skalbimo mašina (internete skelbiamais duomenimis, tokio modelio parduodamų skalbimo mašinų kaina yra 260 Eur), reikėjo sumokėti 15 Eur už skalbimo mašinos atvežimą. Be to, pareiškėja draudikui nurodė, kad dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu padarytų sugadinimų buvo būtina pakeisti lubas – tai kainavo 400 Eur, buvo sugadinta lova, todėl ją būtina pakeisti nauja.

Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikas nepagrįstai 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir pareiškėjai neišmokėjo nurodytas išlaidas atlyginančios draudimo išmokos. Pareiškėja pabrėžė, kad vanduo į apdraustą butą prasiskverbė iš viršuje esančio buto, todėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu negalėjo būti padaryti tik grindų sugadinimai, neapliejus buto sienų, ir šios aplinkybės pagrindžia, kad draudikas nepagrįstai atsisako mokėti draudimo išmoką, atlyginančią sienų remonto išlaidas ir kitas pareiškėjos nurodytas išlaidas. Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja draudikui kėlė reikalavimą išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią tuos nuostolius, kurių nepadengė pareiškėjai AB „Lietuvos draudimas“ išmokėta draudimo išmoka.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė, kad 2017 m. rugpjūčio 10 d. draudiko atstovas UAB „IfraNet“ atliko sugadinto turto apžiūrą. „Draudiko atstovas nustatė, kad apdraustame bute buvo vykdomi remonto darbai, išardyta grindų danga, sienų apdaila, gipso kartonas, nuimtos į butą durys, nuimta dalis plytelių, atjungta santechnikos įranga ir kt. Ant sienų buvo matomas pelėsis, kuris susiformuoja dėl ilgalaikio drėgmės poveikio.“

Draudikas nurodė, kad Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) 2 straipsnio 90 punkte nustatyta, kad statybos darbai – tai darbai, atliekami statant naują, rekonstruojant, remontuojant ar griauinant esamą statinį (žemės kasimo, mūrijimo, montavimo, pamatų ir stogų įrengimo, stalių, apdailos įrenginių paleidimo ir derinimo). Draudikas teigė, kad draudiko atstovo atliktos apžiūros metu buvo nustatyta, kad butas buvo pradėtas remontuoti ir jame vykdomi statybos, remonto ir apdailos darbai. Draudikas pabrėžė, kad, įvertinęs tai, kad apdraustas butas buvo „kapaliai remontuojamas“, atnaujinamas, nebuvo nuolat gyvenamas, vadovaudamasis Taisyklių 83 punktu, priėmė pagrįstą sprendimą, kad 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu butas buvo apdraustas tik nuo ugnies ir gamtinių jėgų rizikos. Draudiko teigia neprivalantis išmokėti pareiškėjos reikalaujamas išlaidas atlyginančios draudimo išmokos, nes 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio požymiai nepriskirtini prie nurodytų rizikų.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, (toliau – Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju ir pareiškėjos reikalavimo išmokėti pareiškėjos nurodytas išlaidas atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumo.

Dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju pagrįstumo

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini. Taigi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką

pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012-03-13 nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009-06-15 nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-257/2009; 2009-02-09 nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013-04-19 nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Ginčo šalių sudarytai gyventojų turto draudimo sutarčiai (draudimo liudijimo Nr. 2251168) taikomų Taisyklių 83–88 punktuose nustatyti draudimo apsaugos apribojimai statomam, rekonstruojamam pastatui, butui ir jame esančiam turtui. Taisyklių 83 punkte nustatyta, kad, nepaisant draudžiamųjų įvykių, pasirinktų sudarant draudimo sutartį, pastato, buto statybos, rekonstrukcijos, renovacijos ar remonto (*išskyrus paprastąjį remontą*) metu to pastato, buto ir jame esančio namų turto atžvilgiu galioja draudimo apsauga tik nuo ugnies rizikos. Remiantis Taisyklių 84 punktu, draudimo apsauga nuo gamtinių jėgų galioja tik tuo atveju, jeigu pastato, buto pagrindinės konstrukcijos (išorinės ir vidinės sienos, perdangos, kitos laikančiosios bei atitvarinės konstrukcijos) jau yra pastatytos, uždengtas ir visiškai sutvarkytas stogas, tinkamai įstatyti visi langai bei durys, kitos angos uždengtos taip, kad nebaigti statybos bei rekonstrukcijos darbai nedidina pavojaus patirti žalą dėl audros ar kitų gamtinių jėgų. Taisyklių 87 punkte atskirai pažymėta, kad draudimo apsaugos apribojimai yra taikomi tik vykdant statybos, rekonstrukcijos, kapitalinio remonto, *išskyrus paprastąjį remontą*, darbus.

Svarbu pažymėti, kad draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi nurodė, kad visais atvejais, kai apdraustas pastatas yra remontuojamas, draudimo sutartimi teikiama draudimo apsauga galioja tik nuo ugnies ir gamtinių jėgų rizikų. Draudikas pabrėžė, kad draudiko atstovo atliktos apžiūros metu buvo nustatyta, jog apdraustas butas buvo pradėtas remontuoti ir jame atliekami apdailos darbai, kurie pagal Statybos įstatymo 2 straipsnio 90 dalį yra priskiriami prie remonto darbų.

Vertinant šias draudiko nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Taisyklių 83 punkte aiškiai nurodyta, kad draudimo apsaugos apribojimai apdraustame pastate atliekant paprastojo remonto darbus yra netaikomi. Taisyklių 19 punkte pateikta paprastojo remonto sąvoka; paprastas remontas – tai statybos rūšis, kurios tikslas atnaujinti statinį, jo nerekonstruojant ar kapitališkai neremontuojant (pvz., sienų, lubų perdažymas, tapetavimas, radiatorių keitimas, elektros instaliacijos atnaujinimas, grindų dangos viršutinio sluoksnio atnaujinimas ar pakeitimas jų nebetonuojant ir pan.). Statinio kapitaliniu remontu pagal Taisyklių 17 punktą pripažįstama statybos rūšis, kurios tikslas – pertvarkyti statinį (pakeičiant jo pagrindines laikančiąsias konstrukcijas, inžinerines sistemas ir pan.) nekeičiant statinio išorės matmenų (ilgio, pločio, ploto, aukščio ir pan.). Taisyklių 18 punkte statinio rekonstrukcija yra apibrėžiama kaip statybos rūšis, kurios tikslas – perstatyti statinį keičiant statinio išorės matmenis.

Pažymėtina, kad Statybos įstatymo 2 straipsnio 90 punkte, kuriuo remiasi draudikas, apibrėžta statybos darbų sąvoka ir nustatyta, kad prie statybos darbų priskiriami darbai, kurie atliekami statant (montuojant, tiesiant) naują, rekonstruojant, remontuojant ar griauinant esamą statinį (žemės kasimo, mūrijimo, betonavimo, montavimo, pamatų ir stogų įrengimo, stalių, apdailos, įrenginių paleidimo ir derinimo). Taigi, pagal Statybos įstatymą, statybos darbais laikytini ir tokie darbai, kurie atliekami, pavyzdžiui, remontuojant pastatą, tačiau, pagal draudimo taisykles, atliekant paprastąjį remontą (vieną iš remonto rūšių) teikiamos draudimo apsaugos ribos nėra mažinamos. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudimo taisyklėse ir Statybos įstatyme vartojamos sąvokos negali būti laikomos tapačiomis ir, vertinant aplinkybes dėl Taisyklių 83 punkto sąlygos 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykiui taikymo, turi būti vadovaujamas ne Statybos įstatymo nuostatomis, įtvirtinančiomis statybos darbų sąvoką, o Taisyklėse nurodytomis draudimo sutarties sąlygomis.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir 7 dalis įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Draudikui

įrodymais nepagrindus, kad įvykis yra nedraudžiamasis, jam atsiranda pareiga mokėti draudimo išmoką. Remiantis nurodytomis teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į tai, kad Taisyklių 83 punkte nurodytos išimties netaikomos pastato paprastojo remonto atveju, pažymėtina tai, kad draudikas, siekdamas patvirtinti, kad įvykio požymiai atitinka Taisyklių 83 punkto sąlygas, turėtų objektyviais įrodymais pagrįsti, kad pastate vykdomi remonto darbai priskirtini prie Taisyklių 17 ir 18 punktuose nustatytų statinio kapitalinio remonto ir rekonstrukcijos darbų.

Vertinant ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, pažymėtina, kad draudiko atstovo 2017 m. rugpjūčio 10 d. atliktos sugadinto turto apžiūros metu surašytame turto apžiūros akte buvo nurodyta, kad „vyksta remonto darbai, išardytos pertvaros, išardyta virtuvė, atjungta santechnika. Išimtos įėjimo durys. Dalis grindų išardyta. Tapetai nuplėšti, matosi pelėsių žymės. Virtuvės zonoje išardyta virtuvinė spintelė, nukritusios kelios sieninės plytelės. Koridoriaus zonoje išardytos lubos, elektros instaliacija taip pat išardyta.“

Draudikas, remdamasis 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros duomenimis, teigė, kad prieš įvykstant 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykiui bute buvo vykdomi remonto ir apdailos darbai, butas buvo „kapitaliai remontuojamas“. Pareiškėja draudikui teiktose pretenzijose pabrėžė, kad apdraustame bute buvo atliekamas paprastas remontas, nes pareiškėja planavo „keisti virtuvės grindų plyteles, tvarkyti virtuvę ir pakeisti tapetus“.

Kaip minėta, pagal Taisyklių 17 punktą, kapitaliniu statinio remontu pripažįstamas remontas, kai statinys nėra rekonstruojamas keičiant jo išorinius matmenis, tačiau statinio remonto apimtis yra didesnė nei paprastojo remonto metu atliekamų darbų (sienų, lubų perdažymo, tapetavimo, elektros instaliacijos atnaujinimo darbų ir kt.) atveju, nes tokio remonto metu statinys yra pertvarkomas pakeičiant jo laikančiąsias konstrukcijas, inžinerines sistemas ir pan.

Pažymėtina, kad, nors 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte buvo nurodyta, kad remontuojant apdraustą butą buvo išardytos pertvaros ir išardyta virtuvė, tačiau draudikas nepateikė jokių įrodymų, galinčių pagrįsti, kad buvo siekiama pertvarkyti buto laikančiąsias konstrukcijas arba atlikti kitus darbus, kurie priskiriami prie Taisyklių 17 punkte nurodytų kapitalinio remonto darbų. Draudikas nepateikė jokių paaiškinimų, ar 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte nurodytos „išardytos pertvaros“ priskirtinos prie laikančiųjų konstrukcijų. Be to, Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali patvirtinti, kad draudikas būtų rinkęs informaciją apie draudiko atstovo apžiūros metu nustatytų išardytų pertvarų pobūdį, t. y. būtų prašęs draudiko atstovo pateikti įrodymais pagrįstą vertinimą, ar apdraustame bute buvo pertvarkomos laikančiosios konstrukcijos, būtų rinkęs informaciją, ar tokiam remontui pareiškėja buvo gavusi leidimą, kaip nustatyta Statybos įstatymo 1 dalies 4 punkte, ir kt. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas Lietuvos bankui nepateikė jokių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad tyrė aplinkybes, ar apdraustame bute atliekamas remontas gali būti priskiriamas prie kapitalinio remonto.

Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad draudikas Lietuvos bankui nurodė iš esmės prieštaraujančius paaiškinimus apie apdraustame bute vykdyto remonto pobūdį. Draudikas Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi teigė, kad draudiko atstovo atliktos apžiūros metu buvo nustatyta, jog apdraustame bute buvo vykdyti remonto darbai, kurie priskiriami prie apdailos darbų. Tai suteikia pagrindą daryti išvadą dėl apdraustame bute vykdytų Taisyklių 19 punkte nurodytų paprastojo remonto darbų, tačiau draudikas, be to, kad apdraustame bute buvo vykdomi apdailai, pateiktuose paaiškinimuose teigė, kad butas „buvo kapitaliai remontuojamas“. Kadangi draudikas objektyviais įrodymais nepagrindė apdraustame bute vykdyto kapitalinio remonto aplinkybių, įvertinus tai, kad draudiko pateikti prieštaraujantys paaiškinimai negali neginčijamai pagrįsti, kad apdraustame bute vykdyti remonto darbai neatitinka Taisyklių 17 punkte įtvirtintų paprastojo remonto darbų sąlygų, darytina išvada, kad draudikas nepaneigė pareiškėjos teiginių, kad prieš įvykstant 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykiui apdraustame bute buvo vykdomas paprastas remontas.

Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad draudikas nepateikė jokių paaiškinimų dėl

pareiškėjos nurodytų aplinkybių, kad 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu atliekamas apdrausto buto remontas neturėjo jokio priežastinio ryšio su šiuo įvykiu, t. y. vandens prasiskverbimu iš viršuje esančio buto. Apdraustame bute vykdomas remontas savaime nereiškia to, kad jis gali lemti draudžiamą įvykių – žalos, vandeniui prasiskverbus iš gretimos patalpos, atsiradimą ar gali padėti jam įvykti. Todėl ir apdrausto statinio kapitalinio remonto ar rekonstrukcijos atveju nėra pagrindo daryti išvadą, kad statinio kapitalinio remonto ar rekonstrukcijos darbų vykdymas savaime reiškia, kad, vandeniui prasiskverbus iš kitos patalpos, vykdomi remonto darbai sąlygos draudžiamą įvykių atsiradimą ar žalą padidėjimą.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl draudiko sprendimo 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykiui, kurio metu apdraustam pastatui žala buvo padaryta dėl iš buto prasiskverbęs vandens, taikyti draudimo apsaugos apribojimus pagrįstumo, darytina išvada, kad draudikui įrodymais nepaneigus pareiškėjos teiginių, kad buvo atliekamas paprastas remontas, ir nepatvirtinus vykdyto remonto priežastinio ryšio su pareiškėjos turtui padaryta žala, draudiko sprendimas 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio požymių atitiktį vertinti tik pagal draudžiamųjų įvykių „ugnis“ ir „gamtinės jėgos“ sąlygas yra nepagrįstas.

Paaikškinimuose apie 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio priežastis pareiškėja nurodė, kad „kaimynė iš viršaus išvažiavusi neuždarė čiaupo ir neprižiūrėdama savo vamzdžių sugadino apdraustą butą (lubas, sienas, plyteles vonioje, duris).“ 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte nurodyta, kad pareiškėja draudiko atstovui nurodė, kad „2017 m. rugpjūčio 8 d. apie 14–15 val. pastebėjo, kad bėga per lubas. Nuėjo į IV-tą aukštą, ten nieko nebuvo. Iškvietė avarinę. 40 buto tualete plyšo šlangelė.“

Vertinant 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio požymių atitiktį draudimo sutartyje nurodytiems draudžiamiesiems įvykiams, pažymėtina tai, kad gyventojų turto draudimo liudijimo (*duomenys neskelbtini*) duomenys patvirtina, jog butas buvo apdraustas draudimo variantu „Tvarkingas namas“, taigi į draudžiamųjų įvykių sąrašą patenka draudžiamasis įvykis „trečiųjų asmenų veika“. Taisyklių 54 punkte, įtvirtinančiame draudžiamą įvykių „trečiųjų asmenų veika“ sąlygas, nustatyta, kad draudikas atlygina žalą dėl tiesioginio apdrausto pastato, buto, namų turto sugadinimo ar sunaikinimo dėl trečiųjų asmenų veiksmų ar neveikimo, jeigu jiems dėl to kyla civilinė atsakomybė.

Vadovaudamasis pareiškėjos nurodytomis aplinkybėmis apie 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio priežastis ir priėmęs sprendimą šį įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, draudikas visą žalą medžiagą persiuntė trečiojo asmens – buto savininkės, atsakingos už 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio kilimą, civilinę atsakomybę apdraudusiai draudimo įmonei – AB „Lietuvos draudimas“. Pažymėtina, kad AB „Lietuvos draudimas“, remdamasi CK 6.266 straipsniu, nurodė, kad asmens neteisėti veiksmai turi būti suprantami kaip viršuje esančių patalpų savininkų nesugebėjimas naudotis savo turtu taip, kad nebūtų daroma žalos kitiems asmenims, todėl buto savininkei kyla civilinė atsakomybė dėl pareiškėjos turtui padarytos žalos. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykis atitinka Taisyklių 54 punkte nustatytas draudžiamą įvykių „trečiųjų asmenų veika“ sąlygas. Remiantis nustatytais aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kad draudikas nepagrįstai pritaikė Taisyklėse nustatytas draudimo apsaugos apribojimus remontuojamam butui, draudiko sprendimas 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykį pripažinti nedraudžiamuoju yra nepagrįstas.

Dėl pareiškėjos reikalavimo išmokėti pareiškėjos nurodytas išlaidas atlyginančių draudimo išmoką pagrįstumo

Pareiškėja nurodė šiuos dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio patirtus nuostolius: 35 kv. m. ploto butų sienų remonto išlaidos, 12 kv. m. vonios plytelių keitimo išlaidos, 21 kv. m. ploto grindų keitimo išlaidos, 293 Eur durų keitimo išlaidos (kurias sudaro durų įsigijimo, atvežimo ir montavimo išlaidos), 275 Eur skalbimo mašinos keitimo išlaidos, dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio sugadintos lovos keitimo išlaidos ir 400 Eur lubų keitimo išlaidos.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad AB „Lietuvos draudimas“ pagal tarp

buto savininkės E. S. ir AB „Lietuvos draudimas“ sudarytą būsto draudimo sutartį, kuria buvo apdrausta draudėjos civilinė atsakomybė už žalą, padarytą trečiajam asmeniui dėl valdomo turto eksploatavimo, pareiškėjai išmokėjo 631 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio sugadintų grindų ir lovos keitimo išlaidas. Pareiškėja išmokėtos draudimo išmokos dydžio neginčijo ir draudikui nekėlė reikalavimo išmokėti papildomą draudimo išmoką dėl sugadintos lovos ir lubų keitimo. Todėl, remiantis Lietuvos banko nustatytomis aplinkybėmis, darytina išvada, kad vertintina tik ta pareiškėjos reikalavimo dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio patirtas išlaidas atlyginančios draudimo išmokos mokėjimo dalis, kuria AB „Lietuvos draudimas“ išmokėta draudimo išmoka neatlygino patirtų nuostolių.

Vertinant pareiškėjos nurodytas aplinkybes dėl neatlygintų nuostolių, pažymėtina, kad 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte buvo nurodyta, jog dėl vandens poveikio buvo sugadintos grindys, lova ir skalbimo mašina „wirpool“. 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte taip pat pažymėta, kad atliktos apžiūros metu buvo nuplėšti kambario sienų tapetai, „matosi pelėsių žymės“.

Siekdama pagrįsti tai, kad 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu buvo apgadintos sienos, lubos ir vonia, pareiškėja draudikui ir Lietuvos bankui pateikė po 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio padarytas sugadinto turto nuotraukas, kuriose užfiksuotas drėgmės poveikis apdraustam butui (sudrėkusios lubos, sienos ir kt.). Pareiškėja pabrėžė, kad dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio negalėjo būti vandeniui užlietos tik grindys, nes vanduo prasiskverbė iš viršuje esančios buto, todėl negalėjo sudrėkti tik grindys, nesudrėkus buto luboms ir sienoms. Pareiškėja nurodė, kad dėl viršuje esančiame bute įvykusios vandentiekio avarijos pareiškėjos namuose vanduo tekėjo „kaip iš kibiro ant galvos, kol atvažiavo avarinė“.

Pažymėtina, kad draudikas neginčijo pareiškėjos nurodytos apdraustam butui dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio padarytų sugadinimų apimties ir nepateikė įrodymų, kurie pagrįstų, kad pareiškėjos išvardyti apdrausto buto sienų, lubų ir vonios patalpos sugadinimai nesusiję su 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykiu. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad vanduo iš buto prasiskverbė dėl trūkusios tualetų bakelio žarnelės. Paaiškinimuose apie 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykį buto savininkė nurodė, kad dėl vandens buvo užlieta pareiškėjos buto vonios patalpa. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad, nors 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte nebuvo duomenų apie sugadintą apdrausto buto vonią, tačiau Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio voniai buvo padaryta žalos. Darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl sugadintos apdrausto buto vonios.

Vertinant pareiškėjos nurodytas aplinkybes dėl sienų ir lubų 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu sugadinimo, pažymėtina, kad, nors draudikas atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi nurodė, kad draudiko atstovo 2017 m. rugpjūčio 10 d. atliktos turto apžiūros metu užfiksuotas ant buto sienų matomas pelėsis susiformavo dėl ilgalaikio drėgmės poveikio, tačiau draudikas nevertino po 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio darytose sugadinto turto nuotraukose užfiksuotų ant buto sienų matomų didelių drėgmės dėmių, taip pat nepateikė jokių atsikirtimų dėl pareiškėjos nurodytų aplinkybių, kad pelėsis susidarė dėl prasiskverbusio didelio kiekio vandens, taip pat dėl atmosferos veiksnių ilgai užsilaikiusios drėgmės poveikio sienoms. Svarbu pažymėti, kad 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte yra nurodyti duomenys tik apie matomas pelėsio žymes ant sienų, tačiau nebuvo pateikta detalesnių pelėsio susidarymo priežasčių paaiškinimų, nenurodyta, kad po 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio darytose nuotraukose matomos didelės sienų drėgmės dėmės susidarė ne dėl po įvykio prasiskverbusio vandens ir kad ši drėgmė kaupėsi ilgą laiką. Lietuvos bankui pareiškėjos pateiktos po 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio darytos sugadinto buto nuotraukos patvirtina, kad pelėsio žymės yra matomos greta ant sienų užfiksuotų drėgmės dėmių. Pažymėtina, kad civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema sprendžiamą remiantis tikimybių pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr.

3K-3-304/2008; 2008 m. kovo 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-187/2008; 2004 m. spalio 4 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-513/2004). Draudikui įrodymais nepatvirtinus ilgalaikio drėgmės poveikio apdraustam butui aplinkybių, Lietuvos bankui pateikti įrodymai suteikia pagrindą daryti labiau tikėtiną išvadą, kad 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros metu užfiksuotos greta didelių drėgmės dėmių matomos pelėsio žymės atsirado ne dėl eksploatuojant butą buvusios drėgmės ilgalaikio poveikio, o dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu prasiskverbusio didelio kiekio vandens ir dėl šio įvykio atsiradusios ir lėtai nykstančios drėgmės.

Šiame kontekste taip pat pažymėtina tai, kad draudikas nepateikė jokių atsikirtimų dėl pareiškėjos nurodytų aplinkybių, kad 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu iš viršuje esančio buto prasiskverbus dideliame vandens kiekiui negalėjo būti sugadintos tik grindys, nesugadinus sienų ir lubų. Pažymėtina, kad pareiškėja Lietuvos bankui taip pat pateikė dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio sugadintų apdrausto buto lubų nuotraukas, jose matomos didelės vandens dėmės. Atsižvelgiant į tai, kad draudikas objektyviais įrodymais nepaneigė, kad po 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio darytose apdrausto buto nuotraukose užfiksuotas drėgmės poveikis luboms ir sienoms atsirado ne dėl vandens iš viršuje esančio buto prasiskverbimo, darytina išvada, kad nuotraukose užfiksuotų drėgmės dėmių ir apdraustam turtui padarytos žalos atsiradimo priežastis yra 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio aplinkybės (vandentiekio avarija).

Vertinant pareiškėjos reikalavimą išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl durų ir skalbimo mašinos 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu sugadinimo, pažymėtina, kad 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte buvo nurodyta, jog yra „išimtos įėjimo durys“. 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte nurodytas aplinkybes taip pat patvirtina Lietuvos bankui pareiškėjos pateiktos po 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio darytos nuotraukos. Pareiškėja, siekdama pagrįsti, kad durys buvo išmontuotos ir pakeistos dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu padarytos žalos, nurodė, kad dėl didelio vandens kiekio sudrėkusios durys neužsidarė, todėl buvo būtina jas nedelsiant pakeisti. Draudikas neįrodinėjo, kad 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros metu užfiksuotos išmontuotos apdrausto buto durys buvo keičiamos dėl pareiškėjos iki šio įvykio atliekamo buto remonto, taip pat nepateikė jokių įrodymų, kurių pagrindu būtų galima daryti išvadą, kad pagal 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio aplinkybes vandens poveikis durims nebuvo galimas. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad pareiškėja patyrė apdrausto buto durų keitimo išlaidas, taip pat įvertinus aplinkybę, kad Lietuvos bankui nebuvo pateikta įrodymų, patvirtinančių, kad pareiškėjos patirtos išlaidos nėra susijusios su 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu padaryta žala, darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu sugadintų durų.

Skalbimo mašinos 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu sugadinimo aplinkybės yra nurodytos draudiko atstovo sudarytame 2017 m. rugpjūčio 10 d. turto apžiūros akte. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas taip pat privalo išmokėti draudimo išmoką dėl skalbimo mašinai 2017 m. rugpjūčio 8 d. įvykio metu padarytos žalos.

Lietuvos bankui pateikto gyventojų turto draudimo liudijimo (*duomenys neskelbtini*) duomenys patvirtina, kad pareiškėjos butas buvo apdraustas nauja verte. Taisyklių 133.1 papunktyje nustatyta, kad, kai nauja verte apdraustas butas yra sugadinamas dėl draudžiamojo įvykio, nuostoliu laikoma turto remonto kaina, bet ne daugiau kaip turto nauja vertė įvykio dieną. Todėl, remiantis draudimo sutarties nuostatomis, darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga nuostolį dėl nauja verte apdrausto buto lubų, sienų, vonios ir durų (kurios pagal Taisyklių 35.1 papunktį yra draudžiamos kartu su butu) sugadinimo apskaičiuoti pagal Taisyklių 133.1 papunkčio sąlygas ir pareiškėjai išmokėti nustatyto nuostolio dydžio draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl sugadintų apdrausto buto lubų, sienų, vonios ir durų.

Atsižvelgiant į nuostolius, patirtus dėl sugadintos skalbimo mašinos, pažymėtina tai, kad draudimo liudijime (*duomenys neskelbtini*) nurodyta, jog namų turtas buvo apdraustas „pagal plotą“. Taisyklių 133.8 papunktyje nustatyta, kad namų turtą apdraudus „pagal plotą“ nuostolio

suma negali būti didesnė negu taikomi nuostolių atlyginimo apribojimai, numatyti Taisyklių 148 punkte. Remiantis Taisyklių 148 punktu, pažymėtina, kad butą apdraudus draudimo variantu „Tvarkingas namas“ dėl būtinių technikos sugadinimo mokama draudimo išmoka negali viršyti 25 procentų šalių nustatytos namų turto draudimo sumos, kuri, draudimo liudijimo (*duomenys neskelbtini*) duomenimis, yra lygi 8 100 Eur. Vadovaujantis draudimo sutarties sąlygomis, darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga pagal Taisyklių 133.8 papunkčio ir Taisyklių 148 punkto sąlygas apskaičiuoti nuostolį, patirtą dėl sugadintos skalbimo mašinos sugadinimo, ir pareiškėjai išmokėti nustatytus nuostolius atlyginančią draudimo išmoką.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Patenkinti pareiškėjos N. P. reikalavimą ir rekomenduoti draudikui išmokėti pareiškėjai pagal Taisyklių 133.1 papunkčio sąlygas apskaičiuotą draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl sugadintų apdrausto buto lubų, sienų, vonios ir durų ir išmokėti pagal Taisyklių 133.8 papunkčio ir Taisyklių 148 punkto sąlygas apskaičiuotą draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl sugadintos skalbimo mašinos.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius